

Sárbogárd Város Polgármestere
7000. Sárbogárd, Hősök tere 2.

Előterjesztés
Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének
2009. október 13-i ülésére

Tárgy: Zöldterület fejlesztési terv elfogadása

Tisztelt Képviselőtestület!

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete 2009. június 9-i ülésen hozott 135/2009. (VI. 9.) Kth. sz. határozatában úgy döntött, hogy készüljön terv a zöldterület fejlesztésre vonatkozóan.

Sárbogárd közigazgatási területe 18.934 ha 3632 m², melyből a belterület nagysága 1376 ha 2210 m².

Városunk közterületein összesen 7 ha 8117 m² nagyságú zöldterületet foglalnak el a közkertnek vagy közparknak minősülő ingatlanok, melyeket jelen előterjesztés mellékletét képező Zöldterület Fejlesztési Terv részletesen tartalmaz.

Egy felnőtt ember számára, legalább 14 m² zöldfelület, továbbá 3 db kifejlett faegyed szükséges, további 7 m² kondicionáló zöldfelület pedig a településen kívül. Ennek elérésére kell törekedni, és minimális értékeket megszabni a helyi adottságoknak megfelelő zöldfelület fejlesztésre. Az Állami Számvevőszék ez év első felében lefolytatott vizsgálata megállapította, hogy városunkban kevés az egy főre eső zöldterület nagysága, ezért ennek növekedésére kell törekedni.

A zöldterület fejlesztés irányait a 8/2005.(III.30.) Ktr. sz. rendelettel jóváhagyott Szabályozási Terv meghatározza.

A Szabályozási Terv ugyan több jelenleg magántulajdonú ingatlant is kijelöl zöldterület fejlesztésre, de úgy vélem, hogy a közeljövőben a meglévő, jelenleg is önkormányzati tulajdonú területeken kell a zöldterület fejlesztést végrehajtanunk, hiszen ezek fenntartása is nem kis összegbe kerül. Ez a zöldfelület mennyiségi növekedését nem, csupán minőségi fejlesztését jelentené.

A Zöldterület Fejlesztési Tervben ismertetjük a fasorok fejlesztési programját és a közparkokkal, zöldterületekkel kapcsolatos rövid és hosszabb távú célkitűzéseket.

Városunk költségvetési helyzete nem teszi lehetővé a zöldterületek intenzív fejlesztését, ezért csak reális célokat tűztünk ki rövidtávra vonatkozóan. A zöldterület-fejlesztések megvalósítása nagyban függ a gazdasági válság alakulásától, így a hosszabb távú zöldterület fejlesztési költségek megtervezésének jelenleg nincs aktualitása.

Kérem a Zöldterület Fejlesztési Terv tervezet elfogadását.

Határozati javaslat

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete a „Zöldterület fejlesztési terv elfogadása” tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi döntést hozza:

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete Zöldterület Fejlesztési Tervet tervezet megismerte. Zöldterület Fejlesztési Tervet jóváhagyja.

Utasítja a polgármestert, hogy a Zöldterület Fejlesztési Terv szerinti intézkedéseket tegye meg.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester, jegyző

Sárbogárd, 2009. október 2.

Juhász János
Polgármester

Tervezet

**ZÖLDTERÜLET FEJLESZTÉSI
TERV**

1. Előzmény:

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete 2009. június 9-i ülésen hozott 135/2009. (VI. 9.) Kth. sz. határozatában úgy döntött, hogy készüljön terv a zöldterület fejlesztésre vonatkozóan.

2. Sárbogárd zöldterületi adatai:

2.1. Fogalom magyarázat:

Zöldterület: a város közhasználatú, növényzettel fedett önálló funkcionális egysége, amely elsősorban rekreációs feladatokat (pihenés, sport, stb.), higiénés és esztétikai funkciókat tölt be. Leggyakoribb formája: városi parkok, védőfásítások, stb

Zöldfelület: a zöldterületeknél általánosabb fogalom. Minden olyan felület ide tartozik, amelyet döntő mértékben növényzet borít, függetlenül attól, hogy a település melyik funkcionális területi egységén (ipari terület, lakóterület, közlekedési terület, intézményterület, stb.) belül helyezkedik el. Legismertebb formái: lakóterületi közkert, közlekedési terület fasora és cserjetelepítése, ipari területek kertjei, intézmények kertjei, stb.

Közkert: egy meghatározott fő funkciót (játék, sport, pihenés stb.) szolgáló 1 ha-nál kisebb területű, közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.

Közpark: több funkciót szolgáló, legalább 1 ha nagyságú, közhasználatú közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.

Sárbogárd közigazgatási területe 18.934 ha 3632 m², melyből a belterület nagysága 1376 ha 2210 m².

Városunk közterületein összesen 7 ha 8117 m² nagyságú zöldterületet foglalnak el a közkertenek vagy közparknak minősülő ingatlanok, melyből 1 ha 8071 m²-t az Ady Endre lakótelep zöldterületei, 3 ha 6640 m²-t az Ifjúsági park területe foglal el. Az ifjúsági park területébe bevettük a 932/3-17, /23, /24 hrsz-ú ingatlanokat is, melyek ugyan beépítetlen területként szerepelnek, de valójában zöldterületi park funkciót látnak el. Az ingatlanvagyon kataszterünkben 9 közkert és 4 közpark szerepel az alábbiak szerint:

Közkert: 546 hrsz Rózsa utca
619 hrsz 619 hrsz Ady Endre út (OTP előtt)
690/32 hrsz Ady Endre lakótelepi játszótér
1216 hrsz Tüzér utcai játszótér
1817/5 hrsz Ady Endre út és a MÁV ltp. között
4835/3 hrsz Köztársaság út – Gesztenyesor
5436/4 hrsz sárszentmiklósi takarékszövetkezet mögött
5778 hrsz Köztársaság út 148-168 előtt
5807/7 hrsz Semmelweis úti játszótér

Közpark: 932/25 hrsz Ifjúsági park
932/26 hrsz Ifjúsági park
934/1 hrsz Ifjúsági park

934/2 hrsz Ifjúsági park

A Szabályozási Terv szerint meglévő és a tervezett zöldfelületi ingatlanok az alábbi övezeti besorolásokba tartoznak:

Z-KP (közpark): Sárbogárd 657, **682/2**, 926/2, 927/2, **928/2**, **929/2**, 931/2, 932/23, 934/2, **1816**, 1817/5 hrsz; Pusztægres **03/13**, **080/4** hrsz

Z-KK-1 (lakótelepi közkert, játszó és sportfunkció): Sárbogárd 690/33 hrsz

Z-FK-1 (elsődlegesen burkolt, gyalogos fásított köztér) Sárbogárd 2606 hrsz

Z-FK-2 játszó és sportfunkciót kiszolgáló köztér) Sárbogárd 934/1, 1216, 1817/3, 5807/7 hrsz

Z-FK-3 (esztétikai zöldfelület): Sárbogárd 1098, 1231, 2606, **6002** (Kislók) **5323**, **0602/8**, hrsz

Z-P (jelentős zöldfelület): Sárbogárd 932/3-17, /23, /24, /25, 1083 hrsz Pusztægres-Sárhatvan **059/15**, **093/33** hrsz

K/rek (különleges rekreációs terület): Sárbogárd 5709, **5807/6**, 5807/8, 5808/12, **0607/28**, **0607/31-37** hrsz, Pusztægres **093/33** hrsz.

A félkövérbetíffel jelzett ingatlanok nem képeznek önkormányzati tulajdont.

3. Zöldfelületek:

3.1. A zöldfelület-fenntartás szakmai irányelvei:

A települési életminőség meghatározói között a komfort érzés alakításában jelentős szerepet játszik a település zöldfelületi rendszere. A településen élők életkörülményeit a biológiailag aktív felületek nagymértékben befolyásolják.

A település esztétikus megjelenése, a növényzet kondicionáló hatása kedvezően alakítja a közérzetet, kihat az ott élők, ott tartózkodók hangulatára, regeneráló hatása az urbanizációs hatásokat ellensúlyozza.

Az embert körülvevő környezeti elemek eredetük szerint természetes vagy mesterséges környezetet hoznak létre, melyek együttesen alkotják az ember életterét és létrehozzák a hangulati, érzelmi vonatkozású mentális környezetet.

A zöldterületek pozitív hatást gyakorolnak az emberre és környezetére. Környezetvédelmi jelentőségük van a levegő tisztaságának megőrzésében. Megszűrik az ipari és közlekedési zajokat, megvédik a talajt a pusztító folyamatoktól, látványuk nyugtató hatású.

A zöldterületek csak akkor eredményezik a fenti kedvező hatásokat, ha azok rendezettek, gondozottak, fenntartásukról gondoskodnak. Az egészséges települési környezetre gyakorolt hatásuk alapján, mint fontos környezetvédelmi eszköz kezelendők és megtartásuk, fejlesztésük a környezetvédelmi munka része.

Az önkormányzatok tulajdonát képező törzsvagyron egy jelentős része a közcélú, a település arculatát meghatározó esztétikai értékét növelő, biológiailag aktív közterület, melynek kialakítása, fenntartása, felújítása önkormányzati feladat.

A városi zöldfelületeket a használat szerint három csoportba sorolhatóak az alábbiak szerint:

- **A korlátlan közhasználatú zöldterületek közé tartoznak** a közparkok, városi kertek, sétányok, fasorok, a lakóterületi közterületek, játszóterek, közlekedési területek zöldfelületei.
- **Korlátozott közhasználatú zöldfelületek közé tartoznak** a valamilyen szempontból korlátozott használatú, de a zöldfelületi funkciót illetően teljes értékű kertek, például a temetők. Korlátozást jelent az is, ha a zöldfelületet csak egy bizonyos korcsoport vagy egy társadalmi csoport veheti igénybe.
- **Közhasználat elől elzárt zöldfelületek közé tartoznak** a közintézmények, a hivatalok, az iskolák, a családi- és társasházak kertjei.

Nem tartalmazza a nyilvántartás az –utak területébe sorolt – egyes utak mentén húzódó zöldsávot. Ezek felmérése és rögzítése a fakataszterrel együtt fontos, mert ezzel együttesen figyelembe véve kell a meglévő zöldterület nagyságát számítani és kezelni.

3.2. Kondicionáló célú zöldfelület biztosítása

A lakosság egészséges környezethez való joga, megköveteli a kondicionáló célú zöldfelületek elegendő mennyiségben és minőségben történő biztosítását. Ehhez a településen belül és a település közvetlen környékén kell biztosítani a megfelelő mennyiségű és minőségű zöldfelületet és fás növényzetet. A felnőtt ember számára, legalább 14 m² zöldfelület, továbbá 3 db kifejezett faegyed szükséges, további 7 m² kondicionáló zöldfelület pedig a településen kívül. Ennek elérésére kell törekedni, és minimális értékeket megszabni a helyi adottságoknak megfelelő zöldfelület fejlesztésre. Az Állami Számvevőszék ez év első felében lefolytatott vizsgálata megállapította, hogy városunkban kevés az egy főre eső zöldterület nagysága, ezért ennek növekedésére kell törekedni.

A vizsgálat csak az önkormányzati tulajdonú zöldterületet érintette. Figyelembe véve az utak menti zöldterületeket és a lakótelkek zöldfelületeit az arány máris jelentős elmozdulást mutat. A HÉSZ előírásai az egyes lakóingatlanokra kötelező zöldterületet tartalmazza. A szabályozás megtartásával és betartatásával nem kell tartanunk az aszfalt és beton rengetegtől.

4. A fasorok fejlesztési programja

Városunkban egységes, azonos korú és fajú fákból álló fasor nagyon kevés. A fasori állományt több mint 20 faj alkotja, amelyek közül legnagyobb részt az akác, juhar, hárs vadgesztenye, platán, fűz szerepel.

A Számvevőszéki vizsgálat hiányosságként tárta fel, hogy nem rendelkezünk fakataszteri nyilvántartással.

A nyilvántartást kell készíteni a település közterületein lévő fák, fasorok védelme érdekében, közkertekben, közparkokban 2009. október 31-ig, egyéb közterületeken utak mentén 2010. május 31-ig, melyet egy számítógépes feldolgozásnak és a felvett adatok folyamatos karbantartásának kell követnie.

Az adatok ismeretében állapíthatóak meg a fasorok fenntartási munkái, illetve a fasorok rekonstrukciója, új fasorok létesítése.

A fasorok egészségi állapotának romlását meg kell állítani, illetve a lehetőségek szerint javítani kell.

Jó egészségi állapotú fasorokat meg kell menteni az életfeltételek javításával, és meg kell kezdeni a városképileg fontos útvonalak, majd ezt követően a mellékutak fasorainak felújítását, lecserélését, pótlását, és a fasori sávokban a cserje telepítését.

A fasorok telepítésénél vizsgálni kell a fák várostűrő képességét. A lakosság a fák elültetésénél nem mindig veszi figyelembe a szakmai szempontokat, ezért elektromos vezetékek alá nagyra növő nyárfa, nyírfa csemetéket, ültetnek, illetve szűk utcák esetében nem veszik figyelembe az útszabvány biztosítását. Gyakori a közterületre történő gyümölcsfa ültetés is, amelyek szakszerű ápolása, növényvédelme gyakran elmarad, illetve nem rendszeres.

4.1. Fasorok kipótlás, faültetési ütemterv:

2009. év elején 50-50 db Kocsányos tölgy, juhar, platán facsemeték kerültek beiskolázásra. Faiskolánkat folyamatosan bővíteni kell.

A beiskolázott és megerősödött facsemeték kitelepítést az alábbi ütemben kell végezni:

2010. év: Sárbogárd: Bem, Dózsa, Ifjúság, Radnóti és Haladás út és az 546, 1817/5 vagy a 4835/3 hrsz-ú ingatlanok

2011. év: Sárbogárd: Petőfi, Damjanich, Mátyás király, Fenyő, Úttörő, Csók István és Salamon utca. Sárhatvan: Arany János utca, Rétszilas: Boesckay utca

2012. év során Sárbogárd: Vágóhíd, Semmelweis, Huba, Rákóczi (északi szakasz) Tisza, Homoksor, Vörösmarty, Nyárfa akácfa, Jókai, Egressy, László utca, Pusztágres: Baross, Ady, Kossuth, Hatvani utca,.

2013. év: Sárbogárd: Hársfa, Fasor, Park, Arany János, Szabadság, Erkel, Deák, Kislók: Úttörő, Ady Petőfi, József Attila utca

5. Közparkokkal, zöldterületekkel kapcsolatos célkitűzések:

A zöldfelületek a létesítést követően állandóan változnak, növekszik használati, esztétikai, ökológiai értékük. A növények biológiai tulajdonságaiktól és a környezeti tényezőktől függően eléri a fajra jellemző "teljes" állapotukat, majd ezt követően előregednek biológiai értékük csökken, pusztulnak. A biológiai és a használati értékváltozások, az élő növényzet sajátos igényei szükségessé teszik a zöldterületek felújítását, átépítését.

A zöldfelületek fejlesztése a város arculatának meghatározó eleme. A zöldterület fejlesztés irányait a 8/2005.(III.30.) Ktr. sz. rendelettel jóváhagyott Szabályozási Terv meghatározza.

5.1. Lakosság, civil szervezetek bevonása a zöldterületek fenntartásába

A zöldterületek védelmébe be kell vonni a város lakosságát és a civil szervezeteit is. A civil szervezetek ezen kívül részt vehetnek a város szépítésében, javaslatokat tehetnek a zöldfelületek fejlesztésére, felméréseket végezhetnek, különböző akciókat szervezhetnek, stb.

Az állampolgárok, civil szervezetek munkáját az önkormányzat szervező, irányító munkával tudja segíteni, felhívva figyelmüket a közművekre és az elektromos vezetékek alá ültethető fa fajtákra, ugyanis a villamosmű biztonsági övezetéről szóló 122/2004. (X. 15.) GKM rendelet 14. § (2) bekezdés (j) pontja alapján a biztonsági övezetben csak olyan gyümölcs - vagy egyéb fa telepíthető, illetve akkor hagyható meg, ha véglegesen kifejezett állapotában 1-35 kV névleges feszültség között 2 méternél, kisfeszültségnél 1,25 m-nél jobban nem közelíti meg az áramvezetőt.

Szabadvezetékek alá ültetésre javasolható, alacsony koronamagasságú díszfafajták:

- Acer campestre "Nana" - gömbkoronájú mezei juhar
- Acer platanoides "Globosum" - gömbjuhar
- Catalpa bignoides "Nana" - ernyőkoronájú szivarfa
- Crataegus laevigata "Paul's Scarlet" - pirosvirágú galagonya
- Fraxinus excelsior "Nana" - gömbkóris
- Fraxinus ornus "Mecsek" - mecseki virágos kóris
- Malus x adstringens "Hopa" - díszalma
- Malus baccata "Street Parade" - bogyós díszalma
- Malus x purpurea "Eleyi" - pirosvirágú díszalma
- Morus alba "Nana" - törpe eperfa
- Prunus cerasus "Umbraculifera" - gömbmeggy
- Prunus fruticosa "Globosa" - gömb-csepleszmeleggy
- Sorbus aria - lisztes berkenye
- Sorbus borbásii - Borbás-berkenye
- Tilia tomentosa "Bori" - kiskoronájú ezüst hárs

Az ingatlan tulajdonosokat, kezelőket, intézményeket ösztönözni kell arra, hogy közvetlen környezetüket díszítsék, gondozzák. A lakosság közreműködhet a parkok, parkfák, sorfák és lakótelepi közterületek gondozásában, fenntartásában.

A város egyik civil egyesülete 2008. őszén a Szent István út mentén 90 db vérszilva, illetve juhar facsemetét ültetett ki, ezen „akciójukat” idén ősszel is megismételni tervezik, ez alkalommal a Radnóti úton.

5.2. Zöldterület fejlesztési célok:

Városunk költségvetési helyzete nem teszi lehetővé a zöldterületek intenzív fejlesztését, ezért csak reális célokat kell rövidtávon kitűzni. 2010 évben folytatni kell az idén megkezdett fagyal - sövényültetéseket, valamint fásításokat.

5.3.1. Rövidtávú célok 2010:

Folytatni kell a 2009. év során megkezdett fagyal-sövénytelepítéseket:

- Ifjúsági út nyugati oldala az Ifjúsági park mentén: 120 fm

- o Ady Endre lakótelep a cukrászdától a parkolóig: 50 fm
- o Mészöly Géza Iskola főbejárata előtti 546 hrsz ingatlan körül:100 fm

A Mészöly Géza Általános Iskola főbejárata melletti Rózsa utcai 546 hrsz-ú ingatlanon, hárs, illetve juharfák ültetése mellett 2 db rönkasztalt és 2-2 padot kell kihelyezni.

5.3.2. Hosszabb távú célok 2011-2013:

Parkot kell kialakítani a MÁV lakótelep és az Ady Endre út közötti 1817/5 hrsz-ú ingatlanon. A 2009. évben elkezdődött munkát a bokrok, csihatagok és egyéb vad cserjék visszavágását 2010. évben folytatni kell. Az ingatlan Ady Endre felőli oldalán lévő fenyő és fűzfa állomány kezd elöregedni, pótlásukat 2011. év során meg kell kezdeni.

2012-ben padok, rönkasztalok, szeméthyűjtők elhelyezésével, illetve belső gyalogutak és közvilágítási kandeláberek kialakításával parkot kell kialakítani..

2013. év során a 4851/1 4938 és 1083 hrsz-ú sportpályák parkosítását – fák ültetése, padok kihelyezése - meg kell kezdeni.

A fenti zöldterület-fejlesztések megvalósítása nagyban függ a gazdasági válság alakulásától és nem kis mértékben az önkormányzat költségvetési helyzetétől, így a hosszabb távú zöldterület fejlesztési költségek megtervezésének jelenleg nincs aktualitása.

Sárbogárd, 2009. október